

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: tehnovõrgu või -rajatise talumise tasu pole põhiseadusega kooskõlas

Riigikohus: tehnovõrgu või -rajatise talumise tasu pole põhiseadusega kooskõlas

17. aprill 2012

Riigikohus rahuldab täna õiguskantsleri taotluse ja tunnistab põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks asjaõigusseaduse ja selle rakendusseaduse sätteid, mis nägid kinnistu omanikele ette ebapiisava hüvitise oma kinnistul avalikes huvides vajalike tehnovõrkude ja –rajatiste talumise kohustuse eest.

Õiguskantsler pöördus 23. detsembril 2011 Riigikohtu poole taotlusega tunnistada mitmed seda tasu reguleerivad seadusesätted põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks. Õiguskantsler viitas, et kinnistu omanikel ei ole üldjuhul võimalik vabalt vallata ja kasutada tehnovõrgu või –rajatise alla ning selle kaitsevööndisse jäävat maad, kuid ettenähtav tasu ei ole piisav hüvitamiseks omandiõiguse riivet.

Õiguskantsler tõi oma taotluses näite kinnistust, millel paiknevate elektriliinide kaitsevöönd on kokku 1,58 hektarit. Liinide omanik on kaitsevööndi ulatuses asuva metsa maha raiunud, põllumaana seda maad kasutada ei saa. Kinnistu omanik maksab kaitsevööndisse jääva maa-ala eest maamaksu 7,58 eurot aastas ning tal on õigus saada elektriliini talumise eest tasu 31,6 senti.

Riigikohus nõustus, et igal juhul on tegemist omandiõiguse ebaproportsionaalse piiranguga, kui maa sihtotstarbeline kasutamine on võimatu ning piirangu eest saadav hüvitis on isegi väiksem kui maamaks. Piirang on kolleegiumi hinnangul üldjuhul ebaproportsionaalne ka siis, kui talumiskohustuse eest makstav tasu oleks võrdne maamaksuga ja kui omanik saaks piiranguala osaliselt kasutada. Riigikohtu hinnangul peaks talumiskohustuse hüvitamisel arvestama ka seda, milline tehnovõrk või –rajatis kinnistul asub ning milline on selle tegelik mõju kinnistu tavapärasele kasutamisele.

Riigikohus leidis, et arvestades üldist huvi saada universaalteenuseid (elekter, gaas, küte jm) mõistliku hinnaga, võib kinnistuomanikele makstav hüvitis olla siiski väiksem piirangu täies ulatuses hüvitamisest.

Riigikohus tunnistab nimetatud sätte kehtetuks alates otsuse jõustumisest. Seega ei ole kinnistuomanikel võimalik tagantjärele suuremat tasu nõuda.

Riigikogu teatas menetluse käigus Riigikohtule, et Vabariigi Valitsus tegeleb juba probleemile sobiva lahenduse leidmise ja eelnõu väljatöötamisega.

OTSUS 3-4-1-25-11 [1]

Eveli Kuklane

Kommunikatsiooniosakonna juhataja

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-tehnovorgu-voi-rajatise-talumise-tasu-pole-pohiseadusega-kooskolas#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-4-1-25-11>